

การเรียบเรียงเสียงประสานเพลงมาร์ชมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์สำหรับวงโยธวาทิต Arrangement of the Surindra Rajabhat University Marching Song for the Marching Band.

อัศวิน นาดี้

Asawin Nadee

สาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

Music Education Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Surin Rajabhat University

Ziko1122@srur.ac.th

Received: April 17, 2025

Revised: August 22, 2025

Accepted: November 6, 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นการพัฒนาการจัดวางเสียงให้แตกต่างจากผลงานเดิมเพื่อสร้างสรรค์เพลงมาร์ชมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ สำหรับวงโยธวาทิตที่มีอัตลักษณ์และคุณค่าเชิงนวัตกรรมทางดนตรี ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์บทเพลงมาร์ชมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ 2) เพื่อเรียบเรียงเสียงประสานเพลงมาร์ชมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์สำหรับวงโยธวาทิต ดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน 2) การเรียบเรียงดนตรี และ 3) การนำเสนอผลงาน และเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณราย คำโสภา และพันเอกประทีป สุพรรณโรจน์ นำเสนอในรูปแบบไฟล์คอมพิวเตอร์

ผลการวิจัยพบว่า เป็นโครงสร้างเพลงแบบ March-Trio-March ใช้กุญแจเสียง F และ Bb เมเจอร์ จัดวางเสียงตามแนวทาง Foreground Middle ground และ Background ให้สอดคล้องกับศักยภาพของเครื่องดนตรีแต่ละชนิด ดังนี้ 1) **ทำนองหลัก** เลือกใช้กลุ่มเครื่องที่เหมาะสม เสริมด้วยเสียงประสานและการวางเสียงอย่างมีระบบ เช่น ทรัมเปต คลาริเน็ต อัลโตแซ็กโซโฟน หรือกลุ่มเครื่องเสียงต่ำเพื่อสร้างสีสัน (Bass Subject) 2) **ทำนองรอง** จัดให้คลอไปกับทำนองหลัก โดยใช้ ฟลูต ปิกโกโล หรือยูโฟเนียม เพื่อสร้างความนุ่มนวลและเอกลักษณ์เฉพาะ 3) **ดนตรีประกอบ** กำหนดบทบาทอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะกลุ่มคอร์ดทั้งเสียงค้ำ จังหวะคอร์ด และแนวเบส เพื่อสร้างความสมดุลเชิงมิติทั้งแนวตั้งและแนวนอนอย่างเหมาะสม ข้อเสนอแนะ คือ ควรนำแนวทางการจัดวางเสียงไปประยุกต์ใช้กับการเรียบเรียงดนตรีประเภทอื่น และทดลองสร้างเสียงประสานในระบบต่าง ๆ รวมทั้งเพิ่มเทคนิคการพัฒนาทำนองที่หลากหลายเพื่อขยายขอบเขตการสร้างสรรค์และยกระดับคุณค่าดนตรีร่วมสมัย

คำสำคัญ: เพลงมาร์ช เรียบเรียงเสียงประสาน มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ วิเคราะห์ดนตรี บทเพลงสถาบัน

Abstract

This research focuses on developing an innovative approach to voice harmony in order to create a distinctive arrangement of the Surindra Rajabhat University March for

Marching band, emphasizing musical identity and contemporary artistic value. Employing a qualitative research methodology, the study aimed to 1) analyze the musical structure of the Surindra Rajabhat University March and 2) arrange its harmonic voices for concert band performance. The research was conducted in three phases: 1) planning, 2) musical arrangement, and 3) presentation of the work, with data collected through unstructured interviews with key informants, namely, Assistant Professor Pannarai Komsopha and Colonel Prateep Supanroj.

Findings indicate that the march follows a March–Trio–March form in F and B $\flat$ major keys, with voice allocation structured according to Foreground, Middle-ground, and Background principles, aligned with the sonic potential of each instrument. Specifically, 1) the primary melody employs appropriate instrumental groups, reinforced by harmonization and systematic voice placement, such as trumpets, clarinets, alto saxophones, and lower-register instruments to enrich the bass subject; 2) the secondary melody accompanies the primary line, utilizing flutes, piccolo, or euphonium to achieve smoothness and distinctive character; and 3) accompaniment is systematically orchestrated, particularly in chordal textures, sustained notes, rhythmic chord patterns, and bass lines, to ensure vertical and horizontal balance. The study recommends applying this voice-harmonization framework to other musical arrangements, experimenting with alternative harmonic systems, and incorporating diverse melodic development techniques to broaden creative possibilities and enhance the contemporary musical value of arranged works

Keywords: March songs, arrangements, Surindra Rajabhat University, Music analysis, Institute Song

บทนำ

บทเพลงประจำสถาบันมีบทบาทในการสะท้อนและสร้างความรู้สึกร่วมทางสังคม โดยทำหน้าที่เป็นกลไกเชิงวาทกรรมที่ไม่เพียงมุ่งสร้างความบันเทิง แต่ยังปลูกฝังอุดมการณ์ที่กระตุ้นการสร้าง ความสัมพันธ์ ความสามัคคีและอัตลักษณ์ร่วมในหมู่คณะ (Gee, 2018; ญาศิริ บุญมา และอรรถชัย ชินอัครพงศ์, 2565)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ก่อตั้งเมื่อ 29 กันยายน 2516 ในชื่อวิทยาลัยครูสุรินทร์ สังกัด กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ ต่อมาได้รับพระราชทานนามเป็นสถาบันราชภัฏ และเปลี่ยนชื่อเป็น มหาวิทยาลัยราชภัฏ เมื่อ 14 มิถุนายน 2547 ปัจจุบันเปิดสอนระดับปริญญาตรี โท และเอก ปัจจุบันมี อธิการบดี ชื่อรองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง สุขทอง อธิการบดี ที่มีนโยบายมุ่งผลิตบัณฑิตและครูคุณภาพเพื่อ การพัฒนาท้องถิ่นสู่สากล

เพลงมาร์ชมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ โครงสร้าง ABABA ใช้ D ไมเนอร์ อัตราปานกลาง และเรียบเรียงสำหรับวงหัตถดนตรี ส่งเสริมความภาคภูมิใจ สามัคคี และเชื่อมโยงพระมหากรุณาธิคุณ แม้สมบูรณ์ในวงหัตถดนตรี แต่ยังมีเวอร์ชันวงโยธวาทิต จึงเป็นที่มาของงานวิจัย “การเรียบเรียงเสียงประสานเพลงมาร์ชมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์สำหรับวงโยธวาทิต” เพื่อตอบสนองนโยบายวิจัยและการพัฒนาท้องถิ่นสู่สากลอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์บทเพลงมาร์ชมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
2. เพื่อเรียบเรียงเสียงประสานเพลงมาร์ชมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์สำหรับวงโยธวาทิต

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยได้ออกแบบขั้นตอนการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังภาพ

(1) การวางแผน การออกแบบสังคีตลักษณ์ การออกแบบทำนองร้องและดนตรี ประกอบ วิธีการวิเคราะห์ เครื่องมือ วิจัย	(2) ขั้นตอนในการเรียบเรียงดนตรี ออกแบบโครงร่าง 4 ส่วน โดยวางทำนองหลัก-ทำนองรอง- เสียงประสาน จัดเป็น 2-3 ชั้นเสียง ผสมกลุ่มเครื่องดนตรี หลากหลาย พร้อมเพิ่มจังหวะและพื้นผิวให้สมบูรณ์	(3) การนำเสนอผลงาน การนำเสนอผ่านสื่อดิจิทัล การนำเสนอบทความวิจัย

ภาพที่ 1 วิธีการดำเนินงานวิจัย

จากภาพ วิธีการดำเนินงานวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การวางแผน

- 1.1 การออกแบบสังคีตลักษณ์ ได้แรงบันดาลใจจากลีลามาร์ชทหาร กำหนดจังหวะ 2/4 โครงสร้าง March-Trio-March ใช้ F เมเจอร์ และย้ายไป Bb เมเจอร์ในท่อนทริโอ
- 1.2 การออกแบบทำนองร้องและดนตรีประกอบ เน้นเอกลักษณ์เครื่องดนตรี ใช้ทอมโบน เพรนซ์ฮอร์น แซ็กโซโฟน และเบสเสริมความหนาแน่น ขณะที่ทำนองร้องเคลื่อนที่ต่างจากทำนองหลักเพื่อเพิ่มมิติเสียง
- 1.3 วิธีการวิเคราะห์ อ้างอิงแนวทาง Piston (1969) ครอบคลุมการแยกองค์ประกอบทางดนตรี
- 1.4 เครื่องมือวิจัย ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างกับผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรณราย คำโสภา และพันเอกประทีป สุพรรณโรจน์

2. ขั้นตอนในการเรียบเรียงดนตรี

- 2.1 วางทำนองหลัก ทำนองรอง และเสียงประสานในสกอ์เปียโน
- 2.2 วางเสียงสองส่วน ทำนองหลักและเสียงประสานโดยคำนึงถึงสมดุล
- 2.3 วางเสียงสามส่วน พิจารณาทำนองหลัก เสียงประสาน และจังหวะ
- 2.4 เพิ่มพื้นผิวเพื่อสร้างสีสัน
- 2.5 ผสมเครื่องดนตรีหลายกลุ่มให้สมดุลทำนองและพื้นผิว
- 2.6 ออกแบบโครงร่าง 4 ส่วน ได้แก่ ทำนองหลัก/เสียงประสาน จังหวะ พื้นผิว และเครื่อง

กระทบ

3. การนำเสนอผลงาน

ผู้วิจัยกำหนดการนำเสนอผลงาน 2 ด้าน ได้แก่

3.1 การนำเสนอผ่านสื่อดิจิทัล เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการเรียบเรียงดนตรีด้วยโปรแกรมจำลองเสียง ผู้วิจัยได้ตัดต่อภาพหนึ่งประกอบเสียงเพลง จัดทำเป็นวิดีโอ และเผยแพร่ผ่านสื่อออนไลน์ที่ลิงก์ YouTube

3.2 การนำเสนอบทความวิจัย ผู้วิจัยมีเป้าหมายเขียนบทความ 2 ฉบับ ได้แก่ บทความวิจัยนำเสนอวิธีการเรียบเรียงเสียงประสานและแนวทางการวิเคราะห์ดนตรี บทความวิชาการ ว่าด้วยแนวทางการวิเคราะห์การเรียบเรียงเสียงประสานเพลงมาร์ชสำหรับวงโยธวาทิต

ผลการวิจัย

สังคีตลักษณ์ มีโครงสร้างแบบ March Trio March จำแนกหน่วยย่อยต่าง ๆ โดยมีลักษณะดังภาพ

Part	March (A)			Trio (B)	March (A)	
Section	Intro	First Strain	Second Strain	Third Strain New key	Break Strain Recap Second Strain	Final Strain Play Dogfight
Bar	1-8	9-25	26-42	42-78	78-94	94-116
Key	F Major			Bb Major		
Command	Sino Fine			D.S. Al Fine		

ภาพที่ 2 ลักษณะสังคีตลักษณ์เพลงมาร์ชมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

จากภาพโครงสร้างเพลงมาร์ชมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ประกอบด้วย ท่อนมาร์ช (A) ได้แก่ ส่วนนำ ท่อนย่อย 1 (Strain) และท่อนย่อย 2 และท่อนทรีโอ (B) ได้แก่ ท่อนย่อย 3 จากนั้นกลับสู่ท่อนมาร์ช (A) พร้อมท่อนย่อยเบรก (Break Strain) และท่อนย่อยจบ (Final Strain) มีทั้งหมด 116 ห้องเพลง ใช้กุญแจ F และ Bb ผู้วิจัยนำเสนอภาพรวมด้วยสกอ์ย่อส่วน (Condense Score) พร้อมรายละเอียดแต่ละท่อน ลักษณะดนตรีแบ่งเป็น 3 ท่อนหลัก คือ มาร์ช-ทรีโอ-มาร์ช พร้อมท่อนย่อย โดย ท่อนนำใช้ทำนองหลักเดิมจัดเรียงเสียงประสานใหม่ให้คุ้นเคยกับนักศึกษาและคณาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ดังภาพ

The musical score for the introduction is written for a large ensemble. It includes parts for Piccolo (Pic), Flute (Fl), Clarinet (Cl1, Cl2), Trumpet (Tp1, Tp2), Trombone (Tbn1, Tbn2, Tbn3), and Tuba (Tub). The key signature has one flat (B-flat), and the time signature is 2/4. The score begins with a melodic line in the Piccolo and Flute, followed by a rhythmic pattern in the Trombone and Tuba. The dynamics range from mezzo-forte (mf) to forte (f). The score ends with a final chord in the Trombone and Tuba.

ภาพที่ 3 ลักษณะดนตรีส่วนนำ

ท่อนนำ (Intro) ผู้วิจัยออกแบบโดยใช้จังหวะและทำนองหลักเป็นฐาน พัฒนาเป็นดนตรีประกอบ พร้อมนำโมทีฟซ้ำเพื่อสร้างเอกลักษณ์และความจดจำ

The musical notation shows a sequence of four measures of a melody. The first measure is labeled 'Mot 1' and the second 'Mot 2'. The third measure is labeled 'Mot 1' and the fourth 'Mot 2'. The measures are numbered 1, 2, 3, and 4 respectively. The melody is written on a single staff with a key signature of one flat and a time signature of 2/4.

ภาพที่ 4 กลุ่มโมทีฟ ที่สร้างเอกลักษณ์ในส่วนนำ

ท่อนนำ ออกแบบให้คุ้นเคยและกระตุ้นอารมณ์ โดยใช้เครื่องลมทองเหลืองวางเสียงสอดคล้องกับสำนวน และทบช่วงเสียงเพื่อเสริมมิติและความเข้มข้นของทำนองหลักดังผัง Element A (Melody harmonized)

a (melody) :

Pic

8

8 { Fl, Cl1
Tp3, Tbn1

b (part) :

Cl2, At1,2, Tn, Tp1,2, Hn2,4, Tbn2,3

c (Bass) :

Bari.s, Eu, Bari.h, Tub

จากผัง ผู้วิจัยออกแบบทำนองหลักประสานทั้งวง เสริมเสียงสูง-ต่ำด้วยปิกโกโล ทรัมเป็ต-ท롬โบน และใช้เครื่องลมไม้ และเครื่องทองเหลืองทบเสียงต่ำจากกลุ่มเบส

ท่อนย่อย 1 เริ่มต้นด้วยโน้ตนำ (Pickup) ในห้อง 8-25 วางทำนองหลักช่วงกลางด้วยคลาริเน็ตและทรัมเป็ต พร้อมทำนองสอดประสานอัลโตแซ็กและนิงหน่อง แบ่ง 4 หน่วย เน้นวางเสียงสูงจากฟลูตและปิกโกโล ที่มียูโฟเนียมมุ่งเน้นเสียงแนวนอนสร้างสีสันเสียงต่ำ พร้อมสร้างจังหวะสั้นลดปัญหาล้าทำนอง

ภาพที่ 5 ตัวอย่างลักษณะดนตรี ท่อนย่อย 1 ห้องที่ 8-16

จากภาพพบว่า ทำนองหลักมีจำนวนแนวเสียงที่น้อยกว่าหน่วยอื่น ๆ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้แก้ปัญหาด้วยการทบเสียงจากเครื่องดนตรีต่างกลุ่มที่เลือกเป็น คลาริเน็ต 1, 2 และทรัมเป็ต 1 เป็นจำนวน 3 เสียง ดังผัง

Element A (Melody) : Cl1, Cl2, Tp1

8 { Chi
     Glo
 8 {
 Element B (Secondary melody) : At1, At2,

Element C (Accompaniment)

a (chord rhythm) :

8 { Fl, Pic, At1-At2, Tn

8 { Tp1- Tp3, Hr1-Hr4, Tbn1-Tbn3

c (bass) :

8 { Bari.h, Eup, Bari.sax,

Tub

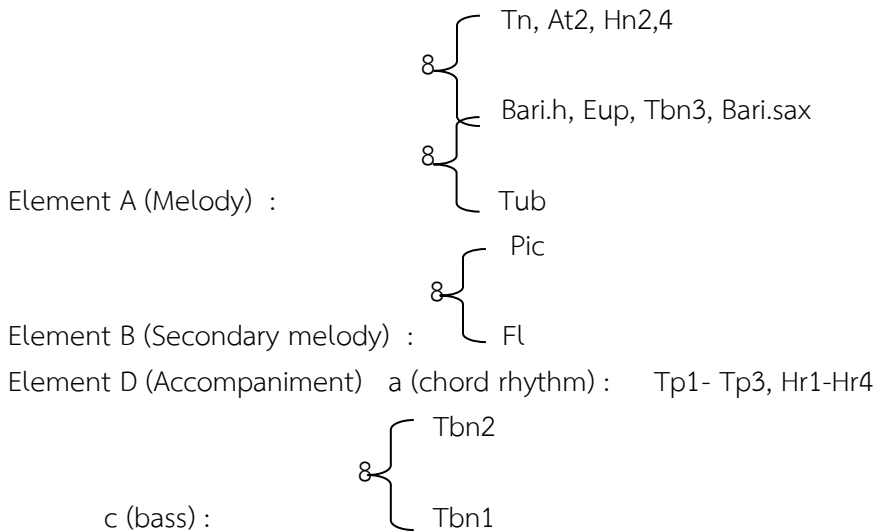
จากผังพบว่า ในส่วนนี้ผู้วิจัยมุ่งเน้นการสร้างดนตรีประกอบให้มีความหนาแน่นมากกว่าแนวเสียงในหน่วยอื่น ๆ เพื่อสร้างสมดุลระหว่างทำนองหลัก ที่มีความหนาแน่นของเสียงในส่วนนำ จึงจัดวางแนวเสียงทำนองหลักที่มีแนวเสียงน้อยลง แต่อย่างไรก็ตามแม้ว่าแนวเสียงทำนองหลักจะมีไม่มากแต่ด้วยคุณลักษณะของเสียง คลาริเน็ตและทรัมเป็ตที่วางอยู่ในช่วงเสียงที่เหมาะสมมีความกังวานนั้น เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ทำนองหลักยังคงความชัดเจนและมั่นคงของเสียง

ท่อนย่อย 2 ในส่วนนี้เริ่มด้วยโน้ตนำ (Pickup) เริ่มห้องที่ 25-42 ผู้วิจัยได้ออกแบบทำนองหลักให้มีความน่าสนใจ ด้วยการวางเสียงให้กับเครื่องดนตรีในกลุ่มแนวเสียงต่ำ (Bass Subject) ที่วางเสียงทำนองรองให้เด่นด้วยการวางเสียงที่มีความกว้างระหว่างแนวเสียงสูงจากฟลูตและปิกโกโล ด้วยการวางเสียงที่มีระยะห่าง 2 ช่วงเสียงส่งผลให้เสียงจากปิกโกโลมีความโดดเด่น ในขณะที่มีระยะห่างจากเสียงแนวนอนของทำนองหลักที่ 3 ช่วงเสียง สำหรับดนตรีประกอบในส่วนนี้จำแนกเป็น 1 หน่วย ที่มีลักษณะเป็นจังหวะคอร์ด ซึ่งพิจารณามุ่งเน้นการวางเสียงในช่วงเสียงกลาง ที่พิจารณากระสวนจังหวะให้มีความสมดุลไม่ขัดต่อทำนองหลัก และวางเสียงประสานในลักษณะแบบปิด (Close Position) เพื่อสร้างเสียงสนับสนุนทำนองหลักให้มีประสิทธิภาพ ลักษณะของทำนองหลักนั้น ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดวางเสียงให้กับเครื่องดนตรีกลุ่มเสียงต่ำนี้จนจบประโยคเพลง ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติตามแนวทางดนตรีมาร์ชโดยมีลักษณะ ดังภาพ

The image shows a musical score for Element C (Accompaniment). It consists of 11 staves. The top staves are for Pic, Fl, At1, At2, Tn, Bari.sax, Tp1, Tp2, Tp3, Tbn1, Tbn2, Tbn3, Eu, Bari.h, and Tub. The score is in 4/4 time and features a bass subject in the lower staves. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings.

ภาพที่ 6 ตัวอย่างลักษณะดนตรี ท่อนย่อย 2 ห้องที่ 25-33

จากภาพพบการวางเสียงให้มีความสอดคล้องกับแนวคิด ด้วยเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ทำนองหลักในกลุ่มเครื่องลมทองเหลือง ซึ่งปกติมักจะวางเสียงให้กับทรัมเป็ต ในกรณีนี้ผู้วิจัยพิจารณาวางเสียงให้กับเฟรนช์ฮอร์น 2,4 เพื่อสร้างเสียงให้สมดุลตามแนวคิดการสร้างเสียงทำนองหลักในกลุ่มเครื่องดนตรีที่มีเสียงในช่วงเสียงต่ำ และมีวิธีการวิเคราะห์ดังผัง

จากผังพบ หน่วยทำนองที่มีความหนาแน่นของเสียงมากกว่าหน่วยอื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยมุ่งเน้นการวางเสียงในกลุ่มช่วงเสียงบาริโทน ในเครื่องดนตรีบาริโทนฮอร์น ยูโฟเนียม ทรอมโบน 3 และบาริโทนแซ็ก ที่มี การทบเสียงต่ำและเสียงสูง สร้างสมดุลเสียงทำนองหลักให้มีความชัดแม้ว่าจะวางในเครื่องดนตรีเสียงต่ำ

ท่อนย่อย 3 (Trio) เริ่มด้วยโน้ตนำห้องที่ 48-78 ที่มีลักษณะเด่นด้วยการใช้เทคนิคขยายจังหวะ ทำนองหลัก (Augmentation) ผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างความต่างให้กับท่อนเพลงตามแนวทางการสร้างดนตรีในท่อน ทริโอด้วยลีลาสโลว์มาร์ช ที่มีอัตราความเร็วคงที่ในขณะที่ออกแบบลักษณะจังหวะให้ยืดออก ด้วยวิธีการขยายจังหวะทำนอง และพบว่าเป็นวิธีการที่เหมาะสมที่ยังคงอัตราความเร็วเท่าเดิมที่ ตัวคำเท่ากับ 95 ด้วยการวางเสียงให้กับคลาริเน็ต 1,2 ที่มีทำนองรองจากฟลูตที่ทบเสียงสูงจากปิกโกโล สร้างสีสันด้วยโน้ต ที่มีลักษณะไล่เสียงขึ้นลงด้วยความเร็วและทิ้งท้ายด้วยการย้ำโน้ตสำคัญในบางจุด นอกจากนี้แล้วผู้วิจัยยังได้ สร้างดนตรีประกอบที่สอดคล้องกับลักษณะของลีลาสโลว์มาร์ช ด้วยการวางเสียงคอร์ดลากเสียงยาวอุ่ม เสียงดนตรีในหน่วยอื่น ๆ ในแนวเสียงต่ำ ในขณะที่มีหน่วยของจังหวะคอร์ดจากกลุ่มอัลโตแซ็กโซโฟน ด้วย ลักษณะเด่นในการนำเสนอเสียงทำนองหลักหลายรอบด้วยเทคนิคแคนนอนที่วางเสียงให้กับกลุ่มเฟรนช์ ฮอร์น และทรัมเป็ตที่นำเสนอดนตรีในช่วงท้ายประโยคเพลง ในท่อนนี้ผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างเสียงที่เบา บางตามแนวทางดนตรีในท่อนทริโอดังนั้นจึงได้ลดบทบาทจากเครื่องดนตรีในกลุ่มเครื่องลมทองเหลืองด้วย การวางเสียงในลักษณะทำนองสอดประสานในบางจุด โดยมากมักจะวางในวลีท้าย ๆ ของแต่ละวลีที่ พิจารณาจากทำนองหลัก สร้างการสิ้นสุดในประโยคด้วยทำนองสอดประสานจากเครื่องดนตรียูโฟเนียม บาริโทนฮอร์น และทูบา โดยเครื่องดนตรีกลุ่มเครื่องกระทบสร้างจังหวะหลัก ดังภาพ

ภาพที่ 7 ตัวอย่างลักษณะดนตรี ท่อนย่อย 3 ห้องที่ 48-63

จากภาพพบลักษณะดนตรีในท่อนนี้มีความเบาบาง โดยลดกระจายเสียงให้กับเครื่องดนตรีมุ่งเน้นการวางเสียงให้กับเครื่องลมไม้ ในขณะที่พบลีลาสอดประสานจากกลุ่มเครื่องเสียงต่ำที่มีการวิเคราะห์หัดัง

Element A (Melody) : Cl1, 2

Element B (Secondary melody) : $\left\{ \begin{array}{l} \text{Pic} \\ \text{Fl} \end{array} \right.$

Element C (Accompaniment)

a (Chord Pedal) : Bari, Tn

b (Chord Rhythm) : At1, 2

ท่อนย่อยเบรค (ห้องที่ 78-94) พัฒนาทำนองหลักจากท่อนย่อยที่ 2 โดยกระจายเสียงให้คลาริเน็ตและทรัมเป็ต พร้อมทำนองรองจากยูโฟเนียมที่คลอไปกับทำนองหลัก ผู้วิจัยออกแบบสี่ส้นแปลกใหม่ด้วยเทคนิคออร์ดเสียงซ้อน (Polychord) ในห้องที่ 80 และ 82 วางเป็นหน่วยโมทีฟสำคัญเพื่อสร้างเอกลักษณ์กระตุ้นอารมณ์และนำผู้ฟังกลับสู่ลีลามาร์ชต้นแบบที่แตกต่างจากสโลว์มาร์ช ดังภาพ

ภาพที่ 8 ตัวอย่างลักษณะดนตรีเบรกท่อนย่อย ห้องที่ 48-63

จากภาพ ผู้วิจัยมีแนวคิดในการสร้างความต่างจากท่อนทรีโอ ที่เพิ่มหน่วยดนตรี โดยมีการจำแนก
ดังผัง

Element A (Melody harmonized in part) : { Tpt1,2 Cl1,2
Tpt3

Element B (Second Melody) : Eu

Element C (Accompaniment) { 8 { Pic
FL
a (Counter melody) :
b (Chord Pedal) : Tbn1,2,3 Tn
c (Chord Rhythm) : Fh1,2,3,4 At1,2
Bari.h Bari.s
d (Bass line) : { 8 { Tub

ผู้วิจัยออกแบบเสียงดนตรีในห้องที่ 79–82 ด้วยการใช้ออร์ด F#b5 และ F#dim7 (vii0/vi) แบบ Open position โดยจัดเรียง F#b5 พลิกกลับครั้งที่ 1 (C–F#–Bb) ที่ทบคู่สี่เรียงซ้อนเพื่อเน้นความกระตือรือร้นระหว่างโน้ต A และ A# (Bb) ในทำนองหลัก เทคนิคนี้สร้างโครงสร้างไตรโตนในเมเจอร์ทรีแอด (Poly chord) ช่วยเพิ่มสีสันประสานที่แปลกใหม่และร่วมสมัย (Laitz, 2012) (TJPS, 2024)

ท่อนย่อยจบ (ห้องที่ 94–112) ถูกออกแบบให้มีความหนาแน่นและเข้มข้นแบบ Dogfight โดยพัฒนาทำนองหลักผ่านทริ้มเปิดที่สืบจากคลาริเน็ต 1 พร้อมการสอดประสานของฟลูตและปิกโกโล เสียงดนตรีประกอบจากแต่ละกลุ่มสร้างกระสวนจังหวะกระชับ ช่วยผลักดันทำนองให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 9 ตัวอย่างลักษณะดนตรีฟิโนลทอนน้อย ห้องที่ 94-102

จากภาพพบว่า ทำนองหลักวางในคลาริเน็ตและทรัมเป็ต เสริมด้วยฟลูตและปิกโกโลในเสียงสูง ผู้วิจัยจึงกำหนดให้หลายกลุ่มเครื่องดนตรีร่วมบรรเลง พร้อมดนตรีประกอบที่สอดคล้องกับลีลามาร์ช

Element A (Melody harmonized in part) : Tpt1,2,3 Cl1,2

Element B (Accompaniment)

a (Chord Rhythm Strong beat) : Tbn1,2,3 At2 Tn

b (Chord Rhythm Weak Beat) : Hn1,2,3,4

c (Counter Line) :
$$\left. \begin{array}{l} \text{Pic} \\ \text{Fl} \quad \text{At1} \quad \text{Hn1 (mea101)} \end{array} \right\} 8$$

d (Bass line) :
$$\left. \begin{array}{l} \text{Bari.h} \\ \text{Tub} \quad \text{bari.sax} \end{array} \right\} 8$$

จากข้อมูล สรุปได้ว่า การเรียบเรียงเสียงประสานเพลงมาร์ชมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์นั้น สามารถพิจารณาการเปรียบเทียบระหว่างแนวคิดทฤษฎีกับผลลัพธ์ที่ได้จากตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบระหว่าง แนวคิดทฤษฎีกับผลลัพธ์ที่ได้

ทฤษฎี/แนวคิด	การประยุกต์ใช้ในงานวิจัย	ผลลัพธ์ที่ได้
Adler (2016)	การวางเสียงสามส่วน Foreground Middleground Background	เสียงมีความสมดุลและชัดเจน
Dunnett (2025)	Melodic Augmentation	ท่อน Trio มีความสง่างาม
Laitz (2024)	Polychord	สร้างสีสันใหม่ในท่อนเบรก

สรุปผลและอภิปรายผล

1. สรุปผลการเรียบเรียงเสียงประสาน บทเพลงมาร์ชมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ฉบับนี้เป็นการเรียบเรียงดนตรีสำหรับวงโยธวาทิต ที่มีโครงสร้างเพลงแบบ มาร์ช ทรีโอ มาร์ช ที่ประกอบโครงสร้างย่อย ได้แก่ ส่วนนำ ท่อนย่อย 1 ท่อนย่อย 2 ท่อนย่อย 3 ท่อนย่อยเบรก และท่อนย่อยจบ ที่แยกย่อยยังท่อนต่าง ๆ ดังภาพที่ 2 มีลักษณะทาง **ท่อนมาร์ช (A)** เป็นการออกแบบดนตรีที่มีหนาแน่นทางเสียงค่อนข้างสูง ซึ่งพิจารณาการออกแบบส่วนนำจากทำนองต้นแบบที่พัฒนาให้สัมพันธ์กับเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 2/4 มุ่งเน้นการสร้างดนตรีประกอบตามแนวทางของดนตรีมาร์ช มีลักษณะเด่น คือ การวางเสียงทำนองหลักให้กับเครื่องดนตรีในกลุ่มเสียงต่ำในท่อนท่อนย่อย 2 ที่สร้างความมั่นคงของเสียงทำนองหลักสร้างความรู้สึกที่อีกเอิมมีชีวิตชีวา **ท่อนทรีโอ (B)** ท่อนย่อย 3 ผู้วิจัยได้พัฒนาจังหวะที่สอดคล้องกับลีลาโซล์มาร์ช ที่สร้างความแตกต่างทางลักษณะลีลาจังหวะจากท่อนที่ผ่านมา รวมถึงการออกแบบพื้นผิวทางดนตรีที่ปรับเปลี่ยนให้มีความบางเบาให้เสียงดนตรีมีความนุ่มนวลสัมพันธ์กับลีลาจังหวะ และ **ท่อนมาร์ช (A)** ด้วยการออกแบบหน่วยดนตรีที่มีความหลากหลายสร้างความต่างจากดนตรีที่บางเบา ให้มีดนตรีที่หนักแน่นนำเสนอดนตรีที่สอดคล้องกับจุดสุดยอดของบทเพลงลักษณะแบบ Dogfight ประโคมเสียงที่หลากหลายมีเป้าหมายเพื่อสร้างความตื่นเต้นสร้างความแตกต่างจากท่อนที่ไพเราะนุ่มนวล เพิ่มเติมเทคนิคการปฏิบัติเครื่องดนตรีที่ซับซ้อน

2. ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญระบุว่า เพลงมาร์ชมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ประพันธ์โดย พรรณราย คำโสภา ได้รับแรงบันดาลใจจากพิธีรับพระราชทานปริญญาบัตรปี 2547 และนำมาใช้ตั้งแต่ปี 2548 สะท้อนเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ด้วยโครงสร้าง ABABA จังหวะ 125 ต่อวินาที และการเรียบเรียงเสียงประสานอย่างสร้างสรรค์ทั้งวงสตริงคอมโบและวงโยธวาทิต ประทีป สุพรรณโรจน์ ชี้ว่า ดนตรีมีโครงสร้าง March-Trio-March สมดุลเครื่องลมไม้และทองเหลือง เสียงสัมพันธ์กับกลองแตรอย่างลงตัว พร้อมปรับแก้เพื่อความเหมาะสมกับฝีมือนักดนตรี เพลงมาร์ชนี้เสริมสร้างความภาคภูมิใจและความสามัคคีใช้ในกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาต่อการเพิ่มเทคนิคเครื่องกระทบ ผูกซ้อมอย่างมีระบบ และผสมผสานดนตรีร่วมสมัยหรือท้องถิ่นเพื่อสร้างสรรค์และตอบสนองบริบทสังคมยุคใหม่

3. อภิปรายผล ประเด็น **การเรียบเรียงทำนองหลัก** ซึ่งทำนองต้นแบบ (Original) มาจัดกลุ่มใหม่จากปรับให้สอดคล้องกับ 2/4 ตามลีลาดนตรีมาร์ช โดยมีลักษณะเด่นในการขยายจังหวะทำนองหลักด้วยการขยายค่านोटในแต่ละหน่วยย่อย (Segment) ออก 1 เท่าตัว ในท่อน Trio เพื่อให้สอดคล้องกับลีลาโซล์มาร์ช สอดคล้องกับ Dunnett (2025) อธิบายว่า วิธีการนี้เป็นการสร้างความสง่างาม ความยิ่งใหญ่ที่มักจะสร้างเป็นจุดสุดยอด (Climax) ของบทเพลงเสมอสอดคล้องกับ (อัศวิน นาคี, 2566) อธิบายว่า Melodic Augmentation คือการขยายความยาวโน้ตทำนองเดิม เช่น ในบทเพลงมาร์ชสรรเสริญเสือป่า ท่อน Trio ใช้ทำนองจาก First Strain (A) ขยายเพื่อเพิ่มความยาวและปรับอารมณ์ให้ผ่อนคลายตามสไตล์มาร์ชอเมริกัน ทั้งนี้การขยายจังหวะทำนองในท่อน Trio ด้วย Melodic Augmentation เป็นเทคนิคที่ช่วยสร้างความสง่างามและจุดสุดยอดของบทเพลง ประเด็น **การเรียบเรียงทำนองรอง** ภาพรวมของทำนองรองมีความเชื่อมโยงกับทำนองหลัก พิจารณาการสร้างทำนองรองจากการหยุดพักของเสียงทำนองหลัก (Dead Stop) ที่มุ่งเน้นการนำเสนอทำนองรองที่ต้องโดดเด่นไม่ด้อยไปกว่าทำนองหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกแบบในท่อน Tiro ที่วางเสียงให้กับฟลูตและ ปิกโกโล สร้างเสียงในลีลาล้อกับทำนองหลักอย่างต่อเนื่องและสร้างลักษณะให้โดดเด่นด้วยโน้ตที่ซับซ้อนตามสำนวนเครื่องดนตรีประเภทนี้ด้วยความถี่วิ่งขึ้นลงด้วยทำนองที่พริ้วไหวที่มีเสียงของทำนองหลักปนอยู่ในแนวนี้นี้ร่วมกับโน้ตระดับเสมอสว่างสีสันเสียงให้มีชีวิตชีวา สอดคล้องกับ (ณัชชา พันธุ์เจริญ, 2551) อธิบายว่า โน้ตระดับเป็นสิ่งที่เพิ่มชีวิตชีวาให้กับทำนอง ซึ่งโน้ตระดับแค่เพียงหนึ่งตัวก็สามารถสร้างความน่าสนใจให้กับทำนองหลักได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประเด็น **การเรียบเรียงดนตรีประกอบ** การพิจารณาเลือกวางเสียงให้เหมาะสมกับเสียงที่ออกแบบนั้น เป็นอีกหนึ่ง

ปัจจัยที่ช่วยให้บทเพลงมีเสียงที่สมดุลระหว่างเครื่องดนตรีทั้ง 3 กลุ่มในวงโยธวาทิต ซึ่งผู้วิจัยได้พิจารณาตามลักษณะช่วงเสียงของเครื่องดนตรีแต่ละชนิด เช่น การวางเสียงเครื่องดนตรีที่อยู่ในแนวเสียงสูง (โซปราโน) ผู้วิจัยได้เลือกวางเสียงให้กับฟลูตและปิกโกโล คลาริเน็ต ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีที่สามารถวางเสียงสูงได้และบรรเลงได้อย่างมีคุณภาพ และ เสียงกลางรวมถึงเสียงต่ำที่พิจารณา เฟรนช์ฮอร์น อัลโตแซ็ก เทเนอร์แซ็ก บาริโตนแซ็ก ทรอมโบน ยูโฟเนียม บาริโตนฮอร์น และทูบา สอดคล้องกับ ศุภศิระ ทวีชัย (2556) อธิบายว่ากระบวนการเรียบเรียงเพลงไทยสำหรับวงโยธวาทิตของพันโทวิชิต โห้ไทย์นั้น มีขั้นตอนในการเรียบเรียง 3 ขั้นตอน ซึ่งในขั้นตอนที่ 2 การเลือกวางเสียงให้กับเครื่องดนตรี จะพิจารณาถึงความเหมาะสมในช่วงแนวเสียงของเครื่องดนตรีแต่ละชนิดเพื่อวางเสียงที่เหมาะสมกับแนวเสียงนั้น ๆ ประเด็น **เทคนิคการเรียบเรียงเสียงประสาน** ผู้วิจัยใช้หลักการวางเสียงสามส่วน (Foreground, Middleground, Background) สอดคล้องกับแนวคิดของAdler (2016) เพื่อสร้างความชัดเจนและสมดุลในบทเพลง โดยทำนองหลัก (Foreground) ใช้เครื่องดนตรีโดดเด่น เช่น ทรัมเป็ต คลาริเน็ต ฟลูต และอาจเพิ่มผู้เล่นหลายคนเพื่อความเข้มข้น ทำนองรอง (Middleground) สนับสนุนทำนองหลัก ใช้เครื่องดนตรีเสียงนุ่ม เช่น เฟรนช์ฮอร์น ยูโฟเนียม แซกโซโฟนเพิ่มมิติและความลึก ขณะที่ดนตรีประกอบ (Background) สร้างพื้นหลังและสมดุล เช่น จังหวะคอร์ด แนวเบส หรือเครื่องกระทบ โดยใช้เสียงต่ำ เช่น ทูบา ทรอมโบน เบสคลาริเน็ต ทำให้แต่ละส่วนสอดคล้องกับเทคนิคการบรรเลงอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักการของ Adler ประเด็น **ผลลัพธ์เชิงคุณค่าต่อวงการดนตรี** สะท้อนจากการเรียบเรียงเสียงประสานใหม่ที่ยกระดับบทเพลงประจำมหาวิทยาลัยให้เหมาะกับวงโยธวาทิตทั้งการแสดงกลางแจ้งและพิธีการ พร้อมทำหน้าที่เป็นต้นแบบสำหรับสถาบันอื่น ๆ ด้วยโครงสร้าง March-Trio-March และการจัดวางเสียง Foreground-Middleground-Background การประยุกต์เทคนิคดนตรีร่วมสมัย เช่น Melodic Augmentation, Polychord และ Dogfight เพิ่มความหลากหลายและคุณภาพของบทเพลง พร้อมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและเสริมบทบาทมหาวิทยาลัยด้านวัฒนธรรมดนตรี

ข้อเสนอแนะ

1. ขยายผลสู่การเรียบเรียงวงดนตรีประเภทอื่น สามารถนำแนวทางไปใช้กับวงออเคสตรา วงหัดดนตรี หรือวงแจ๊สเบอร์
2. พัฒนาเสียงเครื่องกระทบในลีลามาร์ช ควรออกแบบเสียงเครื่องกระทบให้มีความโดดเด่นและหลากหลายมากขึ้น
3. ทดลองระบบเสียงประสานใหม่ ใช้ระบบอื่นนอกเหนือจากทบสาม เพื่อสร้างสีสันดนตรีที่แปลกใหม่
4. ออกแบบจุดตัดระหว่างท่อนเพลง (Contrasting) ช่วยเพิ่มอารมณ์และความน่าสนใจในแต่ละส่วนของบทเพลง
5. เพิ่มเทคนิคการพัฒนาทำนอง ควรใช้เทคนิคหลากหลายเพื่อสร้างความแปลกใหม่ให้กับบทเพลง

ประโยชน์ที่ได้จากผลงานวิจัยในครั้งนี้

1. สนับสนุนการพัฒนาวงโยธวาทิตในสถานศึกษา โรงเรียนและเครือข่ายสามารถนำโน้ตเพลงไปใช้ฝึกนักเรียนโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายที่ลิงก์ <http://bit.ly/3JWFboG>
2. วิเคราะห์มูลค่าทางเศรษฐกิจจากการใช้ผลงานวิจัย ช่วยคำนวณการลดต้นทุนในการจ้างผลิตโน้ตเพลงที่ลิงก์ <http://bit.ly/3VwpNlq>

3. รับข้อมูลย้อนกลับและเอกสารรับรองการใช้งานวิจัย สามารถขอหนังสือรับรองการใช้โน้ตเพลง และผลการใช้งานวิจัยที่ลิงก์ <http://bit.ly/45FWMda>
4. สื่อดิจิทัล https://www.youtube.com/watch?v=c_Ype-a2P4s

เอกสารอ้างอิง

- ณัชชา พันธุ์เจริญ. (2551). *สังคีตลักษณ์และการวิเคราะห์*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ ฯ: เกศกะรัต.
- ญาศิณี บุญมา และอรทัย ชินอัครพงศ์. (2565). สัญญะที่สื่ออุดมการณ์ในเพลงมาร์ชประจำโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา. *วารสารมนุษยศาสตร์, มหาวิทยาลัยนเรศวร* 19(1), 26-37.
- ศุภศิระ ทวีชัย. (2556). กระบวนการเรียบเรียงเพลงไทยสำหรับวงโยธวาทิตของพันโทวิชิต โห้ไทย (ศิลปินแห่งชาติ). *วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 5(2), 43-61.
- อัศวิน นาคี. (2566). วิเคราะห์เทคนิคการเรียบเรียงเสียงประสานเพลงมาร์ชสรรเสริญเสือป่า สำหรับวงโยธวาทิตโดยพันเอกประทีป สุพรรณโรจน์. *วารสารดนตรีบ้านสมเด็จเจ้าฯ*, 5(2), 99-114.
- TJPS. (2024). *Polychords*. Retrieved 27 march 2025, from <https://www.thejazzpianosite.com/jazz-piano-lessons/jazz-chords/polychords/>
- Dunnett Ben. (2025). *Augmentation and Diminution*. Retrieved 27 march 2025, from <https://www.musictheoryacademy.com/composing-music/augmentation-and-diminution/>
- Gee, J. P. (2018). *Introducing discourse analysis: From grammar to society*. London: W.W.Norton & Company, Inc.
- Laitz. Steven G. (2012). *The Complete Musician*. (3rded). Oxford: Oxford University Press.
- Piston Walter. (1969). *Orchestration*. (5thed). London: Victor golanecz Ltd.
- Adler Samuel. (2016). *The Study of Orchestration*. (4thed). New york: W. W. Norton and Company.